

ИЗВЕШТАЈ МЕНТОРА О ЗАВРШНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме Милена (Зоран) Вучковић
2. Датум рођења, општина, Република: 26. април 1986. године, Приштина, Србија
3. Година уписа на мастер академске студије права 2022/23.
II НАСЛОВ МАСТЕР РАДА
„РЕГИОНАЛНА ДРЖАВА КАО (МЕЋУ)ОБЛИК ДРЖАВНОГ УРЕЂЕЊА”
III ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА
<p>Мастер рад под називом „Регионална држава као (међу)облик државног уређења”, кандидата Милене Вучковић, чини укупно 77 страница компјутерски обрађеног текста. Рад је писан ћириличним писмом, фонт Times New Roman, величина слова 12, проред 1,5. Структуру рада чини пет (5) систематски повезаних целина, као и увод, у оквиру кога кандидаткиња поставља проблем који је предмет истраживања, закључак, списак коришћене литературе и других извора. Саставни део достављеног мастер рада је и Изјава о ауторству у којој кандидат потврђује личну одговорност за садржај предатог рукописа.</p> <p>У првом делу мастер рада (странице 5-11), који носи наслов „Унитарна држава” и састоји се из три поднаслова, кандидаткиња нам излаже основна обележја унитарне државе, једног од два традиционална облика државног уређења. Историјски, унитарна држава као облик државног уређења појављује се знатно пре федералне државе и вековима је била једини облик територијалне организације на државном нивоу, све до појаве америчке федерације 1787. године. Начело на коме почива унитарна држава је изражено у прокламацији Прве француске републике 1792, која наводи да је „Република једна и недељива”. Савремени устав и данас истичу ово начело на самом почетку текста својих устава, па се тако у француском Уставу из 1958. у члану 1. наводи да је „Република Француска недељива”, док Устав Португалије из 1975. каже „Португалија јединствена и недељива Република”, подсећа кандидаткиња.</p> <p>У другом делу рада, под насловом „Федерална држава“ (странице 12-31), у оквиру пет целина, кандидаткиња нам износи најважније елементе сложене државе, од начина њеног настанка, преко расподеле надлежности између федералних јединица и савезне државе, до контроле уставности у федерацији. Федерална држава је посебан облик унутрашње организације државе, у којем је власт вертикално подељена на минимум два нивоа – централни (федерални) и локални (федералне јединице), од којих сваки има сопствене органе све три гране власти – законодавне, извршне и судске. Централна власт је суверена, и као таква има већу моћ од локалне. Такође, између осталог, централна власт има и међународни субјективитет, што ће рећи, има право да иступа у међународним пословима. Са друге стране, како у федералној држави „нема поделе суверености, федералне јединице имају аутономију само у одређеним ограниченим областима”, наводи се у раду.</p> <p>У трећем делу рада (странице 32-42), који носи назив „Регионална држава” кандидаткиња нам кроз четири поднаслова скицира основна обележја регионалне државе и региона као аутономних јединица, чије се карактеристике крећу између аутономних јединица у широко децентрализованим унитарним државама и појединих федералних јединица. Сматра се да је регионална држава као облик државног уређења коначно потврђена доношењем шпанског устава 1978. године. Регионална држава се успоставља у земљама где се јављају значајнији историјски, етнички, језички географски и привредни разлози који захтевају да</p>

се појединим подручјима земље призна виши статус од онога који уживају јединице локалне самоуправе, али и мањи од онога који у федералној држави уживају федералне јединице. Регионална држава спаја добре стране и унитарне и федералне државе, која се огледа у већем државном јединству него у федерацији, али и мањој концентрацији власти какав је случај у унитарним државама.

Четврти део рада (странице 43-57) под насловом „Државно уређење Шпаније“ такође се састоји из четири целине. Устав из 1978. године Шпанију дефинише као социјалну и демократску државу, подвргнутој владавини права, која се залаже за слободу, правду, једнакост и политички плурализам као највише вредности њеног правног система. Члан 2., који је изазвао највише полемика, прописује да се Устав заснива на нераскидивом јединству шпанске нације, и Шпанији као недељивој домовини свих шпанаца, али исто тако признаје право на „самоуправљање“ свим националностима и регионима од којих је састављена, заснована на принципу међусобне солидарности. Устав Шпаније из 1978. није установио ниједну аутономну заједницу поименично, већ је члан 137. Устава прописао да је „Шпанија триторијално подељена на општине, покрајине и аутономне заједнице које могу бити формиране“. Оваквом одредбом Устав је оставио отворену могућност да се на три начина која су предвиђена, на појединој или целокупној територији земље формирају аутономне заједнице. За само пет година целокупна територија Шпаније прекривена мрежом од укупно 17 аутономних заједница (и два аутономна града), колико постоји и данас, наводи се у раду.

Пети део рада (странице 58-71) носи наслов „Државно уређење Италије“. За разлику од шпанског Устава, који је установио могућност образовања аутономних заједница и препустио историјским регијама и провинцијама да их формирају, италијански Устав поступио је обрнуто - сви региони, њихов статус, имена и обавезни аутономни органи прописани су самим Уставом. У члану 114. Устава Републике Италије наводи се да се „република састоји од општина, провинција градова, регија и државе“ а да су општине, провинције, градови и регије самоуправне са сопственим статутима, надлежностима и функцијама у складу са начелима дефинисаним Уставом. Сваки регион се састоји од одређеног броја провинција (укупан број провинција на територији Италије је у овом тренутку 107), који представљају други степен локалне самоуправе у Италији, изнад општина. Изузетак је регион Аоста Долина, који се једини састоји од само једне провинције - Аосте. Ситуација је ипак другачија него у Шпанији, где су провинције одиграле кључну улогу у формирању аутономних заједница међусобним удруживањем, док су италијански региони успостављени самим Уставом, истиче кандидаткиња.

У Закључку (72-74), кандидаткиња резимира своја запажања до којих је дошла кроз темељну анализу карактеристика регионалне државе.

Попис коришћене литературе броји 28 библиографских јединица, од којих је 11 на енглеском језику.

IV ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА РАДА

Регионална држава обухвата елементе децентрализације типичне за федералне државе, али задржава одређени ниво централизоване контроле, што је карактеристика унитарних држава. Она представља подоблик државног уређења, који није крајњи циљ, већ транзиторни облик који омогућава држави да балансира између централизације и децентрализације, прилагођавајући се специфичним потребама и контекстима унутар којих функционише.

V ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ РАДА И ИСТРАЖИВАЊА

- Шпанско државно уређење у себи садржи скоро све неопходне одлике федералне државе, иако члан 2 Устава наводи да је шпанска нација јединствена и недељива, што би могло да се сврста међу начела унитарне државе. Међутим, сва мерила федерације су присутна - начело супрематије федерације, начело партиципације федералних јединица и начело аутономије федералних јединица. Чињеница да је највиши акт шпанских аутономних заједница статут, а не устав, не негира

федералну природу Шпаније

- у шпанском примеру комбинује званично унитарни карактер државе са применом федералних решења у успостављању и надлежностима аутономних заједница, као и на линији централна власт - аутономне заједнице
- Италију је исправније сврстати у унитарне државе, са најшире спроведеном децентрализацијом и јединственог позитивног примера у упоредном праву да је целокупна територија прекривена мрежом територијалних ентитета који уживају територијалну аутономију (премда асиметричну), а не само одређени делови територије
- у будућности, регионална држава може играти кључну улогу у обликовању државних структура, посебно у контексту све већих захтева за регионалном аутономијом и локалним управљањем, јер њена способност да балансира између централизације и децентрализације чини је релевантним и иновативним решењем за многе савремене политичке системе.

VI КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

Мастер рад „Регионална држава као (међу)облик државног уређења”, кандидаткиње Милене Вучковић, представља самостално и оригинално дело у смислу члана 24. Правилника о мастер академским студијама права Правног факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. Кандидаткиња је обрадила најважнија питања везана за регионалну државу. Закључци који су резултат истраживања су самостални и логично произлазе из спроведених истраживања. Тема је изложена јасно, а изложени садржај је педантно и смислено структурисан. Кандидаткиња је у раду показала да је савладала правничку терминологију и да поседује способност правилног правничког резонувања, што ће јој користити у раду на пољу правничке струке. Стил писања је јасан, тако да су ставови, запажања и анализе које кандидаткиња презентује, поштујући правила академског писања, јасни, недвосмислени и лако разумљиви не само правничкој, већ и широј читалачкој публици.

У изради рада коришћена релевантна литература, како домаћа тако и страна. Коришћени извори коректно су наведени у фуснотама и у попису литературе, што је кандидаткиња и потврдила ауторском изјавом.

VII ПРЕДЛОГ

На основу изложеног ментор предлаже да се мастер рад под називом „Регионална држава као (међу)облик државног уређења”, кандидаткиње Милене Вучковић, прихвати и одобри одбрана истог.

МЕНТОР

Проф. др Бојан Бојанић